

Oređownik Samorządu

Organ Związku Gmin
Województwa Śląskiego

Prenumerata wynosi 2 zł kwartalnie
Opłata poczt. opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 1-go i 15-go dnia miesiąca.
Redakcja i Administracja: Katowice Poczta 16/II.
Redaktor: Stanisław Kuhnert,
Syndyk Związku Gmin Woj. Śl.

Ogłoszenia: Jednofamowy wiersz
milim 30 gr Przed tekstem 60 gr za
wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304227

Nr. 10.

Katowice, 2 lipca 1928 r.

Rok IV.

Nowość!

Nowość!

Mapa Województwa Śląskiego

Nakład Wyż. Urz. Gór. w Katowicach. Podziałka 1:100.000 Format 160 × 94 cm. Cena 10 zł. Zamówienia przyjmuje się również telefonicznie. Jako jedyną bardzo dokładną i niezbędną dla wszystkich instytucji państwowych, samorządowych i prywatnych, poleca i wysyła za zaliczką Wyłączny skład główny **Księgarnia Tadeusz Mikulski** Katowice, ul. Marjacka 2 Tel. 15-82 Ze względu na mały nakład, wskazane jest wcześniejsze zamawianie Tel. 15-82

Doniosłe uchwały.

W dniu 20 czerwca br. odbyło się regularne posiedzenie zarządu Związku Gmin, na którym pod przewodnictwem p. burmistrza Flacha rozpatrywano nasamprzód bieżące sprawy, a następnie dyskutowano nad referatem, wygłoszonym przez syndyka p. Kuhnerta.

Przedmiotem referatu była troska o odpowiednie podwaliny pod finanse komunalne, sprawa niejednokrotnie już będąca tematem obrad zarządu Związku Gmin wzgl. poszczególnych posiedzeń okręgowych.

Nie da się bowiem zaprzeczyć, że tak polska jak i śląska ustawa o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych nie zapewniają gminom naszym stałych dochodów, a przede wszystkim ustawy te wszelkie kalkulacje dochodowe naszych miast i gmin, jakoteż i powiatów, wszelkie plany inwestycyjne, ustawiają pod znakiem zapytania. Polskie ustawy finansowe — jak to już mówi ich nazwa sama, — stoją na poziomie tymczasowości, są dorywczo sporządzone, nie przemyślane i nie stoją w żadnym zgoła stosunku do zadań, wobec jakich w Polsce Odrodzonej stanął samorząd terytorjalny.

Podczas kiedy przed wojną samorząd (czy to pruski czy austriacki) miał ściśle określone zadania i kompetencje, to terytorjalny samorząd polski do dziś dnia rozgraniczenia swoich zadań i swoich kompetencji doczekać się nie mógł. Jesteśmy świad-

kami tego, że władza nadzorcza terytorjalnego samorządu, a często inne władze państwowe (wojskowość, sądownictwo, skarbowość itd.), bez należytej prawnej podstawy nakładają na samorząd terytorjalny obowiązki, na wywiązanie się z których samorządowi brak pokrycia. Bardzo często zapomina się o kardynalnym przepisie naszej konstytucji, że każdy wydatek (nowe obowiązki) winien znaleźć odpowiednie ustawowe pokrycie.

Taki stan rzeczy, ogólnie tu tylko nakreślony, powoduje niepewność w zawiadowaniu finansami komunalnymi, a kierownicze organa samorządu często wprowadza w sytuację wprost przykra, jeżeli nie bez wyjścia. W naszej gospodarce komunalnej stąd dużo czasu drogiego traci się na poszukiwanie źródeł dochodu, na załatwienie formalności czy spraw, z gospodarką samorządową mających mało albo żadnego związku, jednym słowem, na rzeczy często nieproduktywne.

Dochodzi do tego jeszcze nadmierne obciążenie gmin świadczeniami na sprawy socjalne, na opiekę nad ubogimi, na szkolnictwo itd.

Ta niejaśność w sytuacji samorządu terytorjalnego i niepewność finansowego jutra, szczególnie ujemnie daje się w znaki miastom i gminom śląskimi.

Tutaj, wskutek nadzwyczajnej i jedynej w swoim rodzaju w Polsce konfiguracji gospodarczej,

Noczyński Sp. z o. o. / Katowice

ulica Marjacka 18 a — Telefon 520 i 1243

Pracownia zawodowej odzieży ochronnej

Ubrania nieprzemakalne — Ubrania kwasoodporne — Ubrania azbestowe

Nieprzemakalne płachty i opony.

Hurtowa sprzedaż technicznych materiałów gumowych i azbestowych.

miasta i gminy śląskie specjalnie ściśle związane są z ciężkim przemysłem śląskim. Śmiało twierdzić można, że finanse miast i gmin śląskich, specjalnie na skutek ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, dalej ustawy o podatku dochodowym i ustawy o podatku przemysłowym, uzależnia się prawie że kompletnie od każdorazowej konjunktury w przemyśle śląskim. Co więcej, nietylko od konjunktury, ale od dobrej czy złej woli tego przemysłu i od sprawności naszych urzędów skarbowych. Toć przecież podziw ogólny wywołać musi fakt, że taki p. Hochberg, książę na Pszczynie, jest tak lichy sytuowanym majątkowo, iż w roku 1925 czy 1926 nie miał z czego płacić podatku dochodowego. A ustawa o podatku przemysłowym, wskutek zarządzeń poprzedniego rządu, cierpiący rzekomo na niedostatek, ciężki przemysł śląski, w licznych wypadkach i w licznej mierze uwolnili od stawki eksportowej. Nie jest zaś przecież tajemnicą, że na eksporcie choćby już tylko węgla podczas strajku angielskiego, przemysł nasz zarobił setki milionów. Przemysł ten nietylko teraz, ale już i przed wojną per fas et nefas zabiegał — z nielicznymi tylko wyjątkami — o uchylene się od świadczeń na rzecz samorządu terytorjalnego, co więcej, wspólnie z pracującym ze sobą wielkim kapitałem, systematycznie zdążył do zawładnięcia tego wszystkiego, co z natury rzeczy należy do zakresu gospodarki komunalnej. Pomagały mu w tym dzielnie niemieckie zarządy miast i gmin naszych, które w krótkowidztwie, czy też z innych przyczyn, zupełnie szły na rękę zachłannej polityce gospodarczej ciężkiego przemysłu i kapitalizmu. Stąd też wyjątkowo u nas na Śląsku zakłady użyteczności publicznej, jakie wszędzie indziej znajdują się we władaniu samorządu terytorjalnego, tutaj są polem eksploatacyjnym ciężkiego przemysłu i kapitalizmu. Za wyjątkiem jednej zatopionej i wykorzystanej już zresztą kopalni (Rozalja), kapitalizm, w trosce o własny interes, zawładnął wszystkim innym dla siebie.

Siła zapędowa i światło gdzieindziej dostarczane przez zakłady samorządowe, tutaj są monopolem wielkich przedsiębiorstw kapitalistycznych. Środki lokomocji (tramwaje) również dostały się w ręce wielkiego kapitału. Woda, grożąca zalewem kopalniom, a przytem nie higieniczna, przez ludność śląska drogo opłacaną być musi baronom węglowym, którzy przez ten haracz ciężko pracującej ludności opłacają sobie znaczną część, jeżeli nie całkowitą, kosztów odwadniania kopalń.

Nietylko że więc ciężki przemysł i kapitalizm okroiły gminy nasze z właściwego zakresu ich gospodarki, ale na tych interesach grubo jeszcze zarabiają.

Rozumiemy, że ciężki przemysł i kapitał w interesie własnym pilnie strzegł tej polityki wyzysku gospodarczego, co jednakowoż nie znaczy, by nasz

samorząd terytorjalny nie miał spróbować wyzwolenia siebie i ludności naszej z nałożonych pęt.

Wchodząc w szczegóły tych ogólnie tylko naznaczonych rozważań, zarząd Związku na wspomnianem posiedzeniu przeprowadził szczegółową dyskusję na temat potrzeby reformy naszego ustawodawstwa finansowego, oraz na temat potrzeby stworzenia przeciwważnika do fluktuacyjności finansów komunalnych, i regulatora polityki inwestycyjnej.

Zdawano sobie z tego sprawę, że za lat kilka, czysta dotąd hipoteka naszych miast i gmin, przez bieżące i przyszłe inwestycje, znacznie zostanie obciążoną i że niezadługo mogłaby nadejść chwila, kiedy zabraknie nietylko już środków na dalsze konieczne inwestycje, ale i odpowiednich gwarancji na zaciąganie nowych kredytów (p. prez. Spaltenstein). Obecne bowiem inwestycje naszego samorządu terytorjalnego, to inwestycje dyktowane potrzebami racji stanu, potrzebami utrwalenia i ugruntowania własnego stanu posiadania i najczęściej inwestycje bezproduktywne, których administracja, amortyzacja i oprocentowanie pokrywane być będą musiały z bieżących wpływów budżetowych, czyli że innymi słowami, po pewnym okresie czasu zwyyczajne budżety gmin wymienionymi ciężarami tak będą obciążone, iż nie wytrzymają jakiegokolwiek dalszego obciążenia. Taki stan rzeczy zaś, który prędzej czy później przyjść musi, równoznaczny byłby z zastojem, a wszelki zastój to śmierć.

Patrząc na zadania, obowiązki i sprawy komunalne pod szerszym horyzontem, kierownictwo naszych miast i gmin uznaje za palącą potrzebę przedsięwzięcia już dzisiaj wszelkimi możliwościami zastój, a za kardynalny wprost obowiązek wyszukanie dróg i środków, przy pomocy których gminy, miasta i powiaty nasze uzyskałyby środki na konieczne racjonalne kontynuowanie swej polityki inwestycyjnej. Środkiem takim jest w pierwszym rzędzie potrzeba ujęcia w swych rękach urzędów użyteczności publicznej, z których ludność miałaby słusze korzyści, a które jako nadto produktywne, umożliwiłyby samorządowi gromadzenie uczciwych funduszy na administrację, amortyzację i oprocentowanie coraz to na nowo potrzebnych kredytów inwestycyjnych.

W wyniku szczegółowo przeprowadzonej dyskusji, powziął zarząd Związku Gmin generalną uchwałę, iż należy dążyć do tego, by w rękach naszego samorządu terytorjalnego znalazły się urządzenia użyteczności publicznych w przedmiocie potaniania budownictwa (cegielnie), w przedmiocie zaopatrzenia ludności w wodę, w siłę i światło i w nowoczesne środki lokomocji. Omówiono równocześnie kolejność zdobywania tych urządzeń i sposoby do finansowego umożliwienia wysuniętych postulatów.

Ubezpieczajcie się w Towarzystwie Wzaj. Ubezpieczeń

wszelkich informacji udzielamy

Katowice, ulica Sokolska 9 :: Telef. 21-76

Poszukuje się zdolnych agentów.

„SNOP“

Równocześnie wyrażono przekonanie i nadzieję, że sfery mogące samorządowi naszemu przyjść z pomocą w tych zabiegach, uznają w całej pełni doniosłość powziętych uchwał. Ze sfery te kierując się li tylko dobrem Państwa i ludności naszej popra jaknajwydatniej te zamierzenia, bez względu na to, że inicjatywa wychodzi z kół samorządu.

Uchwały, jakie zapadły w dniu 20° czerwca br. na zarządzie Związku Gmin staną się doniosłe, o ile wszyscy zainteresowani oszczędzić nie będą trudu i wysiłku na ich urzeczywistnienie.

eska.

Magister prawa — Julian Dombek, Katowice.

Testament nagły sporządzony przed naczelnikiem gminy

III.

(Dokończenie.)

W nr. 8 „Oređownika Samorządu“ podano objaśnienia, jak należy sporządzać testamenty nagłe przed naczelnikiem gminy. W nr. 9 „Oređ. Samorz.“ wydrukowaną została instrukcja, dotycząca sporządzania testamentów przed naczelnikiem gminy w tłumaczeniu, opartem na słownictwie kodeksu cywilnego. Nadto w załączonych wzorach do testamentów nagłych przedstawiono, w jaki sposób w praktyce powyższe objaśnienia mają mieć zastosowanie. Obecnie pozostaje jeszcze do omówienia kilka ogólnych zasad, jakimi winien się spadkodawca kierować przy sporządzeniu testamentu prywatnego. Znajomość tych przepisów nie powinna być obcą żadnemu obywatelowi.

Naczelnik gminy przy sporządzeniu testamentu nagłego, spotka się niejednokrotnie z tem, że spadkodawca załączy swój testament do protokołu. Ten przez niego spisany testament, o ile został naczelnikowi doręczony w otwartym piśmie, winien być przez niego zbadany. W szczególności winien naczelnik według § 9 instrukcji zbadać, czy nie zawiera czasem czynności prawnej, do udokumentowania której on nie jest właściwym (patrz § 3 instrukcji).

Do koniecznych wymogów ważnego testamentu prywatnego należy:

1. Testament musi być własnoręcznie spisany we wszystkich szczegółach.
2. Testament musi zawierać:
  - a) miejsce sporządzenia testamentu oraz datę,
  - b) osobę spadkobiercy i podpis spadkodawcy (imię i nazwisko). Podpisanie się znakami, kółkami jest niedopuszczalne. Używanie drukowanych formularzy np. nagłówkiem „Bielszowice, dnia . . . . .“, dalej spisanie testamentu piśmem maszynowym, jest również niedopuszczalne. Testament taki musiałby zostać uznany za nieważny.

Gdyby więc naczelnik gminy, badając testament spisany własnoręcznie, a mający się załączyć do protokołu, dostrzegł jakiegokolwiek uchybienia, wówczas winien spadkodawcy taksamo zwrócić uwagę na spostrzeżone niedokładności.

Poniżej zamieszczamy wzór krótkiego testamentu prywatnego. Wzory dotąd podane można również zużytkować przykładowo przy spisywaniu testamentu prywatnego, przyczem należy oczywiście pominąć protokolarne stwierdzenia przebiegu rozprawy, a dokonywane przez naczelnika gminy.

Wzór 5.

Testament prywatny.

Bielszowice, dnia 5 maja 1928 r.

Spadkobiercami moimi ustanawiam:

moją żonę Annę, dzieci Franciszka i Marię, którzy mają dziedziczyć po $\frac{1}{3}$ z mojego majątku.

Andrzej Wygoda.

Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu.

Sprawozdanie Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu za rok 1927 wykazuje, iż do Związku należało ogółem 103 miasta i 49 powiatowych związków komunalnych z wojew. Poznańskiego i Pomorskiego. Związek liczy za sobą kilkanaście lat istnienia, to też w składzie jego zachodzą tylko drobne zmiany. Związek, jako instytucja rewizyjna, rozciąga opiekę nad 126 komunalnymi kasami oszczędności w obu wymienionych województwach. W liczbę tę wchodzi kasy:

W wojew. poznańskim: 33 powiatowe i 51 miejskich:

w woj. pomorskiem: 20 powiatowych kas oszczędności (łącznie z niezlikwidowanymi jeszcze bankami powiatowymi), oraz 22 kasy miejskie.

Związek jest instytucją opartą na ustawie o związkach celowych z 1911 r.; za wszelkie jego zobowiązania członkowie odpowiadają całym swym majątkiem. Majątek ten w łącznej sumie wynosi 490 milionów złotych. Budżety miast i powiatów, należących do Związku, wynoszą na rok 1927-28 okragło 102 milj. złotych, zaś budżety przedsiębiorstw tych związków w tymże roku budżetowym wyniosły 49 milj. złotych.

Działalność Związku wzorem lat ubiegłych rozpadała się na następujące czynności: 1) lustracje kas oszczędności, oraz rachunkowości związków komunalnych, 2) działalność instrukcyjna względem kas oszczędności, 3) prowadzenie Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu.

Działalność lustracyjna wyraża się w 52 rewizjach, przeprowadzonych w ciągu roku ubiegłego. Były to rewizje głównie przeprowadzane na żądanie. Dokonano rewizyj:

w pow. kasach oszczędności	18
w kasach pow. zw. komun.	1
w miejskich kasach oszczędności	17
w kasach miejskich	12
w przedsiębiorstwach kom.	4

Razem 52 rew.

W stosunku do ogólnej ilości kas, podlegających działalności rewizyjnej Związku, ilość dokonanych rewizyj wyczerpuje około $\frac{1}{3}$ ilości rocznych rewizji.

Działalność instrukcyjną Związek prowadzi przez udzielanie porad w poszczególnych sprawach interesujących kasy oszczędności, oraz przez wydawanie pisma fachowego p. t. „Czasopisma kas oszczędności“. Związek również reprezentuje interesy zarówno kas oszczędności, jak i wogóle gospodarczo-finansowe zrzeszonych związków samorządowych, nazewnątrz.

Związek prowadzi Komunalny Bank Kredytowy, przedsiębiorstwo bankowe, zapisane do rejestru handlowego.

Stan wkładów w Komunalnym Banku Kredytowym ilustrują następujące cyfry:

w tysiącach złotych
wkłady związków
komunalnych

1925	1710	3571
1926	4800	6649
1927	4836	9846

W roku 1927 na wkłady związków komunalnych składają się sumy miast i powiatów w wysokości 1795 tys. zł. (37,1 proc.) oraz sumy miast i powiatów w wysokości 3041 tys. zł. (62,9 proc.).

W roku 1927 wkłady w komunalnych kasach oszczędności zwiększyły się o 134 proc., jednak sumy lokowane przez te kasy w Banku jako wolne zasoby wykazują znacznie mniejszą tendencję wzrostu, niż sumy lokowane bezpośrednio przez związki samorządowe.

Kredyty udzielone przez Bank wyrażają się w następujących cyfrach:

w tysiącach złotych		komunalne	inne
31. 12. —	1925	2 477	1 335
	1926	6 897	1 391
	1927	10 781	2 221

Z kredytów komunalnych na dzień 31. 12. 1927 przypadało:

na kom. kasy oszczędności 6.855 tys. zł. (63%)
na związki samorządowe 3.926 tys. zł. (36,4%)

Były to pożyczki krótkoterminowe, pożyczek długoterminowych Bank w r. 1927 wogóle nie udzielał.

Poważnym działem czynności Banku jest administrowanie hipotekami oraz wierzytelnościami, przejętymi od Niemców, na rachunek Min. Skarbu.

Bilans r. 1927 zamyka Bank kwotą 19.638.315 zł. 87 gr., w sumie tej kwoty Min. Skarbu, administrowane przez Bank stanowią cyfry 30.285.666 zł. 96gr. Kapitał zapasowy według bilansu za r. 1927 stanowi sumę 634.185 zł. 43 gr., czysty zysk za rok operacyjny — 446.351 zł. 35 gr.

Duchowni w b. dzielnicy pruskiej uwolnieni od wszystkich bezpośrednich podatków komunalnych.

Dodatek kom. do podatku doch. samoistną daniną.

(Wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego zwalnający duchowieństwo od płacenia dodatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego.)

Najwyższy Trybunał Administracyjny.

L. rej. 975/26.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

Najwyższy Trybunał Administracyjny w sprawie sporno-administracyjnej Ks. Józefa Zalewskiego przeciw Wydziałowi Powiatowemu w Wolsztynie w przedmiocie wymiaru komunalnego podatku dochodowego, po przeprowadzeniu dnia 3 lutego 1928 roku rozprawie uchyła wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 16 grudnia 1925 r. L. dz. S. 5312/25. S. A., jako niezgodny z ustawą na koszt pozwanego oraz zwalnia powoda od obowiązku uiszczenia nałożonego nań przez pozwanego dodatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego na rok 1924 w kwocie 319 zł. 20 gr. Wartość przedmiotu ustala się na 320 zł.

P o w o d y:

Wydział Powiatowy w Wolsztynie nałożył na powoda dodatek komunalny do państwowego podat-

ku dochodowego na rok 1924 w kwocie 319 zł. 20 gr. a sprzeciw powoda oddalił rezolucją z 16 marca 1925 L. dz. 272/25 W. W.

Wniesioną przez powoda na powyższą rezolucję pozwanego skargę Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu wyrokiem z 16 grudnia 1927 L. dz. S. 5312/25 SA. oddalił jako nieuzasadnioną, ustalając wartość przedmiotu sporu na 319 zł. 20 gr.

Rozpatrując wniesioną przez powoda przeciw powyższemu wyrokowi rewizję Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Zarzut powoda, że zaczepiony wyrok obraża art. 2 ustawy z 1 sierpnia 1919 r. (dz. pr. poz. 385) o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej, według którego ustawy i rozporządzenia pruskie i niemieckie mają obowiązywać nadal, póki nie zostaną uchylone lub zniesione, jest uzasadniony.

W szczególności ustawowe normy pruskie, uzasadniające uwolnienie duchownych od wszystkich bezpośrednich podatków komunalnych, jako to:

- a) § 41 ustawy o daninach komunalnych z 14 lipca 1894 r.
- b) § 1 rozp. król. z 23 września 1867 (zb. pr. str. 1648 (zb. pr. str. 1648), uwalniający wyraźnie duchownych odnośnie do ich płac emolumentów i pensji od wszelkich bezpośrednich danin komunalnych, tak miejskich i wiejskich, jak powiatowych i prowincjonalnych, oraz
- c) § 2 ustawy z 16 czerwca 1909 (zb. pr. str. 489), zatwierdzający powyższe postanowienie, nie zostały żadną późniejszą ustawą polską uchylone ani ograniczone, jak to słusznie wywodzi powód w piśmie rewizyjnym.

Przedewszystkiem nietrafnym jest zapatrywanie pozwanego, jakoby zwolnienie to zostało uchylone art. 96 Konstytucji, o ile w nim postanowiono, że Rzeczpospolita Polska nie uznaje przywilejów stanowych, gdyż wyjęcie pewnego odłamu obywateli nie jako takiego, lecz tylko odnośnie do ich dochodów zawodowych lub służbowych z pod pewnego obowiązku podatkowego, nie stwarza żadnego przywileju stanowego.

Najwyższy Trybunał Administracyjny nie mógł się również przychylić do wyrażonego w wyroku Sądu I. instancji zapatrywania prawnego, że dodatki komunalne na obszarze b. dzielnicy pruskiej, dzielą pod względem zwolnienia losy tego ostatniego podatku.

Z art. 6 bowiem powołanej w wyroku ustawy z 10 stycznia 1924 (dz. ust. poz. 110) w przedmiocie państwowego dodatku dochodowego wynika, że podstawą dla wymiaru tego dodatku nie jest wymiar państwowego podatku dochodowego, lecz, że jest nią bezpośrednio dochód płatnika.

Ta okoliczność w związku z postanowieniem art. 43 ustawy z 11 sierpnia 1923 (dz. ust. poz. 747), według którego wymiaru i poboru dodatków komunalnych do państwowego podatku dochodowego w b. dzielnicy pruskiej dokonuje władza komunalna, stwierdza niedwuznacznie, że dodatek ten jest w istocie swej raczej samoistną daniną komunalną.

W tym stanie rzeczy zwolnienia przewidziane w ustawie o państwowym podatku dochodowym mogłyby mieć zastosowanie do dodatków komunalnych tylko na podstawie wyraźnego postanowienia ustawy. Gdy zaś takiego postanowienia cytowana ustawa z 10 stycznia 1924 odnośnie do do-

datków komunalnych w b. dzielnicy pruskiej nie zawiera, należy uznać, że co do zwolnień od danin komunalnych na obszarze b. dzielnicy pruskiej obowiązujące dotychczas w tym względzie przepisy ustaw i rozporządzeń pruskich nie zostały zmienione.

Wobec powyższego Najwyższy Trybunał Administracyjny, uwzględniając rewizję powoda, wyrok I. instancji uchylił jako niezgodny z ustawą i powoda uwolnił od podatku będącego przedmiotem rewizji.

Co do kosztów orzeczono na podstawie § 103 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z 30 lipca 1883 r. (zb. ust. pr. str. 195).

Opłaty komunalne od umów o przeniesienie własności nieruchomości wymierzane muszą być ściśle według państwowych opłat stemplowych.

Długi czas trwał spór prawny, czy opłaty komunalne od przeniesienia własności nieruchomości mogą być pobierane w wypadku, gdy od umowy nie wymierzono państw. opłaty stemplowej względnie państwową opłatę stemplową z jakichkolwiek powodów wymierzono inaczej.

Dopiero niedługo przed wejściem w życie dekretu kładącego kres tym wątpliwościom prawnym, zapadł rozstrzygający wyrok Najw. Trybunału Administracyjnego wyrokiem z 13. 1. 1928 — l. rej. 2869/25 — „uchylając na odwołanie Okręgowego Związku Kas Chorych w Poznaniu wyrok Wojew. Sądu Admin. w Poznaniu z 24. 4. 1925, orzekł w motywach wyroku, że „ponieważ podstawą dla wymiaru komunalnej opłaty od umów stanowi suma służąca za podstawę wymiaru państw. opłaty stemplowej, komunalna opłata może być wymierzona tylko w tych wypadkach, w których od danej umowy wymierza się państwową opłatę stemplową, że zatem komunalna opłata pozostaje w ścisłym związku z państwową opłatą stemplową“.

Magistrat miasta Królewskiej Huty rozpisuje

przetarg

na budowę Szkoły Handlowej w Król. Hucie

Termin otwarcia ofert dnia 9-go lipca br. o godzinie 10-tej przedpołudniem w Miejskim Urzędzie Budowlanym przy ulicy Stawowej nr. 1, pokój 26.

Podkładki można nabyć w wyżej wymienionym urzędzie od dnia 28-go czerwca b. r. za opłatą 10,— zł.

Król. Huta, dnia 20 czerwca 1928 r.

Magistrat miasta Król. Huty.

(—) Cwiżewicz
Miejski Radca Budowlany.

Kwestja ta przestała być sporną od czasu wejścia Rozp. Prez. Rz. z 22. 3. 1928 (Dz. U. Nr. 36. poz. 335). Mianowicie art 3 rozporządzenia zmienia brzmienie art. 13 ustawy o finansach komunalnych z 11. 8. 1923, stanowiąc, że opłaty komunalne mogą być pobierane „od pism, stwierdzających umowę o przeniesieniu własności nieruchomości, które podlegają opłatom stemplowym (państwowym) w myśl ustawy z 10. 7. 1926 o opłatach stemplowych“, dalej, że opłata komunalna nie może przewyższać połowy opłaty stemplowej, wreszcie, że za nieruchomości uważa się przedmioty, które są nieruchomościami w myśl prawa cywilnego, a oprócz tego tylko te, które są wymienione w ustawie stemplowej w ustępie ostatnim art. 12.

Ogłoszenie przetargu.

Zarząd Gminy Pszów zwraca interesentom uwagę na ogłoszenie przetargu w „Gazecie Urzędowej“ Nr. 21.

1. Przetarg robót tynkarskich.
2. Przetarg robót urządzenia wodociągu i parowego ogrzewania.
3. Przetarg robót zainstalowania oświetlenia elektrycznego przy budowie XII klasowej szkoły w Pszowie.

Blizszych informacji udziela Zarząd Gminy w godzinach urzędowych. Otwarcie ofert nastąpi dnia 9 lipca b. r.

Naczelnik Gminy.
R z o d e c z k o.

Zarząd Gminy w Goduli ogłasza niniejszem

przetarg

na wykonanie prac ziemnych, murarskich, ciesielskich, dekarских na budowę Strażnicy pożarnej wraz z mieszkaniami.

Termin składania ofert wyznacza się na dzień 17 lipca b. r. Oferty należy oddać do godz. 10-tej w biurze Urzędu gminnego, pokój 6, w kopercie zapieczętowanej z napisem: „Oferta na wykonanie prac dla budynku Straży pożarnej“.

Otwarcie ofert nastąpi o godz. 11-tej.

Zarząd gminny zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta oraz unieważnienia przetargu bez podania powodów.

Kosztorysy ślepe wydaje Urząd gminny za opłatą 3 zł.

Zarząd Gminy Goduli

Katowicki Oddział Tow. Wzaj. Ubezpieczeń

„SNOP”
w Warszawie

przyjmuje do ubezpieczenia od ognia budowle i ruchomości miejskie, wiejskie i przemysłowe. Również ze względu na nadchodzący sezon ubezpieczeń ziemiopłodów od gradobicia, przyjmuje się już obecnie zgłoszenia. Wszelkich informacji tak ustnych, jak i pisemnych udziela niezwłocznie

Biuro Towarzystwa „Snop”
Katowice, ul. Sokolska 9. Tel. 21-76

Poszukuje się zdolnych agentów.

Amerykańskie maszyny do pisania

ROYAL

maszyny do liczenia, powielania etc. przybory biurowe, papier. Prosimy zażądać oferty

E. Braszczok i Ska.

Katowice, ul. Kościuszki 16 Tel. 1949

**Przedsiębiorstwo
budowlane**

Robert Pietruszka

Inżynier budowniczy
w Siemianowicach

Rok założenia 1904
Telefon nr. 1109

**wykonuje wszelkie prace wcho-
dzące w zakres budownictwa.**

E. Lamla/Katowice

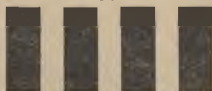
Telefon 1433

Sobieskiego 13

Fabryka Zdrowotno-technicznych urządzeń i aparatów

Oddział I.

Centralne ogrzewania - Instalacje na- i
odwadniająca - Urządzenia sanitarne
desinfekcyjne,

Oddział II.

Filtry zapobiegające tworzeniu się
kamienia kotłowego „Nygramit”

Magistrat miasta Bielska.

L.: A-2122.

Bielsko, dnia 20 czerwca 1928 r.

Rozpisanie budowy.

Gmina miasta Bielska nada w drodze publicznego rozpisania w celu rozszerzenia miejskiego zakładu zaopatrzenia w wodę w Dolinie Luizy obok Wapienicy następujące roboty budowlane:

Los budowlany 1 a:

Wykonanie mostu łukowego z betonu ubijanego.

Los budowlany 1 b:

Sporządzenie drewnianego mostu drogowego.

Los budowlany 1 c:

Prace dla przełożenia drogi.

Los budowlany 3:

Roboty ziemne, betonowe i żelazo-betonowe dla urządzeń filtracyjnych.

Los budowlany 4:

Budowa ciśnieniowego rurociągu z Wapienicy do Aleksandrowic z żelaza lub żelbetonu.

Los budowlany 5:

Budowa 2 nowych wysokich zbiorników o pojemności każdy po 1000 m³.

Oferta złożona być może na wszystkie losy budowlane lub osobno na poszczególne z nich.

Podstawy i plany wyłożone są do wglądu w Magistracie, biuro 29 w zwyczajnych godzinach urzędowych.

Warunki ofertowe wydawane będą na zamówienie po cenie kosztów sporządzenia.

Oferty należy składać na każdy los budowlany z osobna z napisem: Los . . . . . w zamkniętej kopercie w Magistracie i dołączyć do nich wadium w wysokości 5% sumy ofertowej.

Termin wnoszenia ofert kończy się dnia 15 sierpnia 1928 r. o godz. 12 w południe.

Odszkodowania za połączone z przedłożeniem oferty wydatki i prace nie zwraca się.

Burmistrz: **P o n g r a t z m. p.**

ELECTROLUX

Oddział w Katowicach

Katowice, Dyrekcyjna 10

Tel. 10-69

poleca swe własne wyroby
wszechświatowej sławy

Odkurzacze-Froterki

Prosimy żądać bezpłatnych pokazów.

Centralne ogrzewanie i sanitarne urządzenia

Sp. z ogr. por.

Konieczny i Wolny

Katowice

ulica Jagiellońska nr. 38

Telefon nr. 2392

Wykonuje wszelkie systemy centralnych ogrzewań, pierwszorzędne urządzenia sanitarne, łaźnie, susznie.

L. Miedzinski

Katowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 35

Telef. 359

dostarcza

Telef. 359

Granit - Bazalt - Dolomit

Wapień - Wapno palone

Własne kamieniołomy i piece wapienne

„PRAD”

P. Tschentschel - Katowice, ulica Szopena 7 Tel. 567

wykonywa wszelkie prace w zakresie elektro-techniki wchodzące. Dostawa materiałów elektr. Bezpłatne wypracowanie kosztorysów. Ceny przystęp.

Ryszard Kabus

Budowniczy

Specjalista żel.-betonowy, wykonuje wszelkie roboty w zakres budownictwa wchodzące.

Katowice

ulica Plebiscytowa 37 — Telefon 477

Biuro: ulica Wojewódzka Nr. 15.

„Tryton” Sp. z o. p.

Przedsiębiorstwo wszelkich prac inżynierskich, nad- podziemnych i żelbeton.

Specjalność budowy!

Drogi, szosy, mosty, tory kolejowe, kanalizacje, instalacje, centralne ogrzewania, filtracje, uleps. patentu, wiercenia za wodą i minerałami i prace wszelkiego rodzaju.

Katowice

ul. Wawelska nr. 1 — Telefon 660

Okladziny z płyt ściennych i posadzkowych

od najskromniejszych do najwykwintn.

Podłogi ksyrolitowe

na podkładzie betonowym i drewnianym, bez szpar, bezpieczne od ognia i zgłuszyn.

Klepiska ksyrolitowe (korkowe)

zgłuszynowe jako podkład pod parkiet i linoleum, posadzki teracowe, okładziny ścienne z teraca, schody teracowe, płyty chodnikowe, krawężniki wykonuje

Robert Streit

Hurtownia materiałów budowlanych (47x251)

Dział robót specjalnych

Telef. Nr. 2192 i 2292.

Katowice

ul. Mickiewicza 19

Franciszek Burkert

właściciel: Walter Burkert

Katowice, ulica św. Pawła nr. 10. - Tel. 1079

Wykonuje: Instalacje gazowe, wodociągi, kanalizacje, wszelkie prace blacharskie, piorunochrony itd.

Ważne dla Gmin i Miast!

Ze składu własnego lub w zastępstwie i bezpośrednio z fabryki:

„Antilit” — preparat zabezpieczający przed tworzeniem się kamienia w kotłach parowych i parowozach.

„Emulsyna” — Smar-emulsja dla obrabiarek metali, maszyn szybkoobrotowych i pyłochłon do podłóg.

Farby przeciwogniowe „Fenix” zabezpieczające budynki i konstrukcje drewniane przeciw pożarom.

Farby wodno-olejne „Zagożdżon” do malowania tynków i drzewa.

Farby mineralne „Fenix” na zaprawy cementowe, szlachetne i tynki zwykłe.

„Impregol” — preparat do zabezpieczenia od grzyba i procesów gnilnych.

„Kreozotan—Zagożdżon” — Środek dezynfekcyjny.

„Kreozotan—Zagożdżon 2” — pyłochłonna emulsja dezynfekcyjna.

Pasta „Fenix” — do zmywania farb olejnych i lakierów.

w Zastępstwie

Fabryki „Zagożdżon”

Spółka Akcyjna

Warszawa

poleca wyżej wymienione wyroby, nagrodzone wieloma medalami na wystawach krajowych

Sikawki motorowe D. K. W.

komplet za . . . . . zł 1750,—

Syreny elektryczne.

Gaśnice pianowe ręczne i kołowe „Polski Knock-Out”.

Sikawki ręczne, konne, motorowe, samochodowe.

Drabiny wszelkiego rodzaju.

Węże tłoczne, parciane i nagumowane, oraz spiralne.

Maski ochronne.

Najnowsze obecnie do eksportu z Niemiec dozwolone aparaty „Proxylon”

Aparaty: do czyszczenia i reperacji węży.

Ubrania i czapki oraz wszelkie inne przyrządy i przybory

strażackie

po cenach niższych.

poleca

fa. Czesław Miarczyński

Katowice, ulica Marjacka 14/3

Telefon Nr. 1288.

Skrzynka Poczтовая 360.

JAN BADURA

Właściciel Cegielni

Katowice i Brzezinka

Telefon Katowice 1745

poleca

Cegły

w każdej ilości najlepszego gatunku po cenach konkurencyjnych z dostawą na budowę własnymi furmankami i samochodami.

Bernard Kiszka

Biuro techniczne

Urządzenia kąpielowe, wodociągów, kanalizacji, centr. ogrzewań i wszelkie urządzenia techniczno-zdrowotne.

Królewska Huta, ul. Sobieskiego 20

Tel. 1565

Auto-Ekspres Katowice-Bytom

Z powodu zamknięcia ulicy nastąpiło z dniem 26-go czerwca br.

przełożenie kierunku

autobusów do Król. Huty Hala targowa przez Załęże — Wielkie Hajduki — Król. Huta, Rynek. Przystanki: Wielkie Hajduki, dworzec — Król. Huta, Rynek stąd dalej jak dotychczas.

Śląsko - Dąbrowskie Kolejowe Towarzystwo Eksploatacyjne Sp. z o. p.